

Pohjois-Karjalan hyvinvointiohjelma 2015

Toteuttamissuunnitelma 2013–2014

Pohjois-Karjalan
MAAKUNTALIITTO

Julkaisu 159 2013

Julkaisu 159 2013

Pohjois-Karjalan hyvinvointiohjelma 2015

Toteuttamissuunnitelma 2013–2014

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
Joensuu 2013

Pohjois-Karjalan hyvinvointiohjelma 2015

Toteuttamissuunnitelma 2013–2014

Indikaattoryöryhmä:

terveydenedistämisen professori Tiina Laatikainen, Itä-Suomen Yliopisto/PKSSK
toiminnanjohtaja Vesa Korpelainen, Kansanterveyden keskus ry
yliopettaja Ari Tarkiainen, Karelia ammattikorkeakoulu
kehittämisohtaja Timo Renfors, Kansanterveyden keskus ry
toimitusjohtaja Juhani Kuittinen, Hoitokoti Kanervikkola
perusturvajohtaja Tero Oinonen, Lieksan kaupunki
maakuntasuunnittelija Irma Ahokas-Kukkonen, Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

Painosmäärä 100

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

Pielisjoen linna, Siltakatu 2
80100 JOENSUU

Puhelin 013 337 4700
Faksi 013 267 4730
kirjaamo@pohjois-karjala.fi
www.pohjois-karjala.fi/maakuntaliitto

Taitto Laura Jussila

Kuvat Kansi:
Irma Ahokas-Kukkonen

Stocvault	1
Stock.XCHNG	4
Irma Ahoka-Kukkonen	6, 8, 13, 1, 19, 21, 23

Julkaisu on saatavana myös sähköisesti www.pohjois-karjala.fi/julkaisut

Painopaikka Kopijyvä Oy, 2013

Saatteeksi

Pohjois-Karjalan maakuntaliitolla on ollut aktiivinen rooli hyvinvointiasioiden kehittäjänä. Maakuntaliitossa on vuodesta 1998 lähtien toiminut hyvinvointiryhmä, kun maakuntaohjelmaan otettiin ensimmäistä kertaa painopisteeksi hyvinvointiasiat.

Hyvinvointiryhmä on v. 2007 laatinut Pohjois-Karjalan hyvinvointialan järjestöstrategian. Tämän jälkeen on valmistunut v. 2009 Pohjois-Karjalan hyvinvointiohjelman 2015 strategiaosa. Hyvinvointiohjelma 2015 on tarkoitettu terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen suunnittelun, toteuttamisen ja seurannan työvälineeksi kunnille, järjestöille, yrittäjille ja kaikille verkostotoimijoille. Nyt valmistunut hyvinvointiohjelman toteuttamissuunnitelma 2013-14 on jatkoa vuosien 2010-2012 toteuttamissuunnitelmille.

Vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä kuuluu ensisijaisesti kunnille ja kuntayhtymille. Erityisesti kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut ovat avainasemassa ohjelman toteuttamisessa. Vastuu on myös taloudellisesti merkittävä, sillä lähes 2/3 kuntien menoista koostuu sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista ja paine menojen kasvuun lisääntyy väestön ikääntymisen vuoksi.

Hyvinvointiohjelman toteuttamiseksi tarvitaan eri toimijoiden välistä maakunnallista yhteistyötä. Hyvinvoinnin toteuttamisohjelmaa on valmisteltu maakuntaliitossa maakuntasuunnittelijan johdolla hyvinvointiryhmässä. Toteuttamissuunnitelmaa laadittaessa on määritelty tavoitteiden lisäksi keskeiset toimenpiteet vuosille 2013-2014. Toteuttamissuunnitelmassa esitetään kärkihankkeet ja toimenpiteet. Valmisteilla olevien kärkihankkeiden teemat ohjaavat maakuntaan haettavaa hankerahoitusta. Erillisessä työryhmässä on valmisteltu indikaattorit, joiden avulla seurataan hyvinvointialan kehittymistä.

Timo Puustinen
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
Hyvinvointiryhmän puheenjohtaja

Sisällys

Saatteeksi

1	Johdanto.....	7
2	Hyvinvointiohjelman 2015 toteuttaminen.....	9
2.1	Hyvinvoiva ja terve väestö.....	10
2.2	Asiakaslähtöiset ja taloudellisesti kestävät palvelut.....	13
2.3	Korkeatasoinen ja verkostoitunut osaaminen.....	16
2.4	Viihtyisä ja turvallinen asuinympäristö.....	18
2.5	Aktiivinen ja osallinen kansalainen.....	20

1 Johdanto

Terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä tulee tarkastella kokonaisvaltaisesti ottaen huomioon ihmisten kokema hyvinvointi ihmissuhteissa, elinympäristön laadussa ja taloudessa. Väestön terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen on yhteisvastuullista, vaikka ihmiset päättävät itse valinnoistaan ja elintavoistaan. Valintoihin vaikuttavat elinympäristö, lähiyhteisö, tiedot ja taidot sekä palvelujärjestelmä. Palvelujen saatavuus ja järjestelmän toimivuus tukevat terveyttä ja hyvinvointia. Yhteiskuntapoliittisten ratkaisujen odotetaan vahvistavan hyvinvoinnin rakenteita.

Pohjois-Karjalan maakunnalle on ominaista väestön nopea ikääntyminen, joka nähdään voimavarana. Ikääntyminen kerryttää ikäosaamista - tietoja ja taitoja - elämän rikkautta yhteiskunnan eri sektoreille mm. asuin- ja elinympäristön suunnitteluun, työelämään, yritystoimintaan, koulutukseen ja vapaa-aikaan. Hyvinvointiohjelmassa painottuu ikääntymisen myönteinen merkitys maakunnalle.

Hyvinvointiohjelman toteuttamissuunnitelma on laadittu yhteistyössä kuntien, järjestöjen, yritysten, kehittämissyhtiöiden, hyvinvointialan asiantuntijoiden ja koulutusorganisaatioiden kanssa. Toteuttamissuunnitelmaa on valmisteltu maakuntaliiton hyvinvointiryhmässä. Hyvinvointiryhmä on vastannut ohjelmatyön ohjauksesta.

Vuoden 2013 aikana toteutetaan maakunnassa alueellinen terveys ja hyvinvointitutkimus (ATH). Tutkimuksella kerätään kokemustietoa kansalaisilta kunnille, kuntayhtymille ja palvelujen tuottajille ja kehittämistyöstä vastaaville terveydestä ja hyvinvoinnista sekä niihin vaikuttavista tekijöistä. Alueellisella terveys ja hyvinvointitutkimuksella edistetään palveluiden suunnittelua sekä hyvinvointia edistävien toimien vaikuttavuuden arviointia. Maakuntaliiton Poketti-hanke toteuttaa vuonna 2012-2013 kyselyn 55- ja 65-vuotiaille pohjoiskarjalaisille. Kyselely tuottaa tietoa kohderyhmien tulevaisuuden näkymistä ja mahdollisista palvelutarpeista. Kerättyä tietoa hyödynnetään palvelujen kehittämiseen ja terveyden ja hyvinvoinnin lisäämiseen maakunnassa.

Asiantuntijatyöryhmä tuotti vuonna 2012 hyvinvointiohjelman toteuttamissuunnitelman sisältöjen mukaiset indikaattorit. Tavoitteena on tuottaa maakunnallinen hyvinvointikertomus, jossa kuvataan ja arvioidaan maakunnan hyvinvoinnin tilaa. Maakunnallinen indikaattorityö tukee kuntien sähköisiä hyvinvointikertomuksia, jotka tuottavat suunnitteluun ja päätöksentekoon eri hallintokuntien näkemyksiä kuntakohtaisesti hyvinvoinnista ja siihen vaikuttamisen mahdollisuuksista.

Vuosi 2013 on "Euroopan kansalaisten" -teemavuosi. Teemavuoden tavoitteena on lisätä kansalaisten tietoisuutta oikeuksista, jotka liittyvät vapaaseen oleskeluun Euroopan Unionissa. Samalla tehdään tunnetuksi, miten he voivat hyötyä EU:n oikeuksista ja toimintalinjoista. Teemavuoden tarkoituksena on muistuttaa kansalaisia siitä, että EU:ssa he eivät ole pelkästään kotimaansa kansalaisia vaan myös EU-kansalaisia. Euroopan kansalaisen teemaa nostetaan esille alueellisissa ja paikallisissa tapahtumissa.

Pohjois-Karjalan maakuntahallitus hyväksyi toteuttamissuunnitelman kokouksessaan 25.01.2013

2 Hyvinvointiohjelman 2015 toteuttaminen

Hyvinvointiklusterissa tuotetaan maakunnan hyvinvointipalvelut ja luodaan edellytykset viihtyisälle ja turvalliselle elinympäristölle. Kansalaisten hyvinvointiin liittyvien asiakaslähtöisten palvelujen ja tuotteiden turvaaminen nousee keskeiseksi haasteeksi maakunnan elinvoimaisuudelle, kun väestö ikääntyy ja palvelujen tarve lisääntyy.

Hyvinvoinnin maakunnallinen kehittäminen perustuu tasa-arvoa, koulutusta, osaamista, kulttuuria, ekologisuutta ja osallisuutta korostaviin arvoihin. Maakunnan vahvuutena on ohjelmaperustainen kehittämistoiminta ja toimijaverkosto. Laadukkaiden hyvinvointipalvelujen varmistamiseksi tarvitaan julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin välisen yhteistyön tiivistämistä ja työnjaon tehostamista.

Maakuntaan on perustettu hyvinvointiryhmän alaisuuteen osaamisverkosto eOsmo-hankkeen päättymisen jälkeen. Osaamisverkostossa tuotetaan ennakoit tietoa hyvinvointialalla tarvittavasta osaamisesta, määritellään ydinosaamisalueet ja koordinoidaan tulevaisuuden osaamistarpeita.

Pohjoiskarjalaisen hyvinvoinnin keskeisiä elementtejä ovat terveys, elämänlaatu ja viihtyvyys. Kansalaisten hyvinvointia edistävä kehittämis työ perustuu kumppanuuteen, korkeatasoiseen osaamiseen ja innovatiiviseen palvelutuotantoon.

Ohjelmatyössä hyvinvointi nähdään laajana kokonaisuutena, joka koostuu viidestä osa-alueesta 1) hyvinvoiva ja terve väestö, 2) asiakaslähtöiset ja taloudellisesti kestävät palvelut, 3) korkeatasoinen ja verkostoitunut osaaminen, 4) viihtyisä ja turvallinen asuinympäristö sekä 5) aktiivinen ja osallinen kansalainen.

Toteuttamissuunnitelma noudattaa edellä kuvattua hyvinvointiohjelman teemajakoa. Jokaisen teema-alueen strategiaan päämääriin on työstetty painopisteet, keskeiset toimenpiteet ja kärkihankkeet vuodelle 2012. Toteuttamissuunnitelmaan on nostettu joukko meneillään ja suunnitteilla olevia hyvinvointialan kärkihankkeita, joiden kautta ohjelman toimeenpano konkreettisesti etenee.

Kärkihankkeiksi on nimetty sellaisia laajoja, maakunnallisia ja/tai ylimaakunnallisia sekä usean eri organisaation yhteistyössä toteuttamia kehittämishankkeita, jotka kiinnittyvät pidempiin maakunnallisiin tai valtakunnallisiin kehittämisprosesseihin ja tukevat hyvinvointiohjelman strategisten päämäärien saavuttamista vaikuttavalla tavalla.

Tavoitteena on, että toteuttamissuunnitelmaan kirjatut sisällöt ohjaavat hyvinvointitoimialalle eri rahoituskanavista myönnettävää hankerahoitusta. Yhteistyötä rahoittajaviranomaisten kanssa tiivistetään maakunnan strategisen hyvinvointityön vahvistamiseksi.

Hyvinvointiohjelman toteutumista seurataan ja arvioidaan aktiivisesti. Seuranta tapahtuu teema-kokonaisuuksiin kirjattujen indikaattoreiden avulla. Samalla arvioidaan käytettävien indikaattoreiden toimivuutta ja kehitetään maakunnallisen hyvinvointityön vaikuttavuuden arviointia.

Toteuttamissuunnitelmat laaditaan vuosittain. Tässä yhteydessä seurataan myös hyvinvointiohjelmityön etenemistä kohti tavoitteita. Ohjelmityön seurantavastuu on maakuntaliiton hyvinvointiryhmällä.

2.1 Hyvinvoiva ja terve väestö

Tavoitteena on

- edistää terveyttä ja hyvinvointia sekä kaventaa terveys- ja hyvinvointieroja kannustamalla kansalaisia vastuuseen omasta ja läheistensä terveydestä.
- turvata julkiset terveys- ja hyvinvointipalvelut maakunnan alueella.
- tuottaa ja hyödyntää monitoimijaisesti hyvinvointitietoa maakunnan väestön tarpeisiin.
- kehittää terveys- ja hyvinvointitiedon hyödyntämistä sähköisillä hyvinvointikertomuksilla, seutukunnittaisilla tai kunnittaisilla hyvinvointikoordinaattoreiden töillä, poikkihallinnollisilla johtamiskäytännöillä ja johtamisen työvälineillä, osaavalla henkilökunnalla sekä tehokkailla ja tuottavilla toimintakäytännöillä.
- hyödyntää indikaattorityöllä tuotettua maakunnallista terveys- ja hyvinvointitietoa kuntien ja muiden toimijoiden päätöksenteon ja poikkihallinnollisen strategisen johtamisen tueksi.
- vaikuttaa hyvinvoinnin eriarvoistumiseen sekä terveys ja hyvinvointikasvuun työllisyyttä edistävillä toimenpiteillä.
- kehittää välityömarkkinoita.
- ehkäistä kansalaisten syrjäytymistä tukemalla ja tiivistämällä yhteistyötä alan toimijoiden kesken ja tukemalla syrjäytymisvaarassa olevien pääsyä palveluiden, ohjauksen ja neuvonnan piiriin.

Keskeisiä toimenpiteitä ja niiden indikaattoreita

Toimenpide

Kehitetään kuntien strategisen hyvinvointityön rakenteita ja resursseja tavoitteena saada jokaiseen kuntaan terveys- ja hyvinvointikoordinaattoreista vastaava.

Edistetään sähköisen hyvinvointikertomuksen hyödyntämistä ja vahvistetaan sen käyttöä kuvaamaan väestön terveyden ja hyvinvoinnin tilaa sekä tukemaan päätöksentekoa käytännön toimiksi terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Tehostetaan terveyden ja hyvinvoinnin edistämistoimintaa mm. perusterveydenhuollossa ja sosiaalipalveluissa monitoimijaisesti.

Indikaattorit

- Onko kunnassa hyvinvoinnin edistämisen johtoryhmä (kyllä/ei/suunnitteilla)
- Onko kunnassa moniammatillinen hyvinvointiryhmä (kyllä/ei/suunnitteilla)
- Onko kunnassa hyvinvointikoordinaattori tai vastaava (kyllä/ei/suunnitteilla)

- Onko kunnassa tehty hyvinvointikertomus, jonka valtuusto on hyväksynyt osana talous- ja toimintasuunnitelmaa (kyllä/ei/tekeillä)

- Itsehoitopisteiden määrä

Otetaan käyttöön maakunnalliset hyvinvointi-indikaattorit

Väestö- ja perherakenne

- Lapsiperheet: osuus perheistä
- Yhden hengen asutokunnat: osuus asutokunnista

Lapset ja lapsiperheet

- Ahtaasti asuvat lapsiasutokunnat: osuus asutokunnista
- Lasten pienituloisuusaste: osuus alle 18-vuotiaista
- Toimeentulotukea saaneet lapsiperheet: osuus lapsiperheistä

Nuoret

- Nuorisotyöttömät: osuus 18–24-vuotiaasta työvoimasta
- Koulutuksen ulkopuolelle jääneet nuoret, osuus 17-24- vuotiaista

Työikäiset

- Työkyvyttömyyseläkettä saavat: osuus 16–64-vuotiaista
- Työttömät: osuus työvoimasta
- Pitkäaikaistyöttömät

Ikäihmiset

- Säännöllisen kotihoidon piirissä olevat 75 vuotta täyttäneet: osuus vastaavanikäisestä väestöstä

Kuolleisuus, sairastuvuus ja riskitekijät

- Mielen terveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 25-64-vuotiaat: osuus vastaavanikäisestä väestöstä
- Päihteiden vuoksi sairaaloiden ja terveyskeskusten vuodeosastoilla hoidetut: määrä/10 000 asukasta
- Tuki- ja liikuntaelinten- ja sidekudosten sairauksien vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat: osuus 16–64-vuotiaista
- Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut potilaat: määrä/10 000 asukasta
- Sairastuvuusindeksi
- Sepelvaltimotautitapahtumat
- Aivoverenkiertohäiriötapahtumat
- Tyypin 2 diabeteksen ilmaantuvuus
- Tapaturmien vuoksi menetetyt elinvuodet
- Itsemurhien vuoksi menetetyt elinvuodet
- Lihavuus, korkea kolesteroli, tupakointi, verenpaine

Vahvistetaan hyvinvointitoimialan seuranta- ja vaikuttavuuden arviointia ja siihen liittyvää tutkimus- ja kehittämistoimintaa (mm. alueellisen tietojärjestelmän avulla).

- Kuvaus toimenpiteistä

Levitetään terveys- ja hyvinvointitiedon-
tuottamiseen liittyviä hyviä käytäntö-
jä kuntiin, järjestöihin ja hyvinvointialan
yrityksiin.

Kuvaus toimenpiteistä

Kehitetään välityömarkkinoita vahvista-
malla asiakaslähtöistä ohjausta ja organi-
saatioiden välistä yhteistyötä.

Kuvaus toimenpiteistä

- Kehitetään kansalaisille avoimia itsehoito- ja palvelupisteitä uusissa toimintaympäristöissä.
- Tuotetaan maakunnallinen hyvinvointikertomus.
- Tarjotaan työhön valmennusta työllistymisen tueksi henkilöille, joiden työttömyys on pitkittynyt.
- Kehitetään matalankynnyksen neuvontaa ja ohjausta syrjäytymisvaarassa olevien tueksi.

Lähteet:

SOTKANET, www.hyvinvointikertomus.fi, kuntien strategisen johtamisen -kysely

Meneillään olevia kärkihankkeita ja toimenpiteitä¹

- Väestöterveyttä yhteistyöllä hanke, P-K Kansanterveyden keskus (2011 - 2014)
- Kiertävä pysäkki, P-K Sydänpää (2011 - 2013)
- Maali – maakunta liikkumaan, P-K Liikunta ry (2011 - 2013)
- Polkuja yrityksiin, yritysten palkkatuella työllistämisen tuki- ja kehittämishanke, P-K Sosiaaliturvayhdistys (2011 - 2013)
- ULITY - urheilusta ja liikunnasta työtä ja työllisyyttä -hanke, P-K Liikunta ry (2010 - 2013)
- Tukea harrastamiseen (Tuhat) -hanke, P-K Liikunta ry (2013 - 2016)
- Liikunnasta laatua työuriin -hanke (LATU), P-K Liikunta ry (2013 - 2014)
- Terveyden edistämisen professuuri, Itä-Suomen yliopiston terveystieteiden tiedekunta (sijoituspaikka Joensuu) (2012 - 2015)
- Urheilun ja liikunnan osaamiskeskus, Itä-Suomen liikuntaopisto (2012 - 2013)
- JAKE - Järjestö- ja kansalaistoiminnan alueellisen kehittämisen toimintamalli - terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen (2013 - 2018) Kansanterveydenkeskus ry
- ENPI -hanke; HEALTH in FOCUS: Development of disease prevention and health promotion in two Karelias (FOCUS) Kansanterveydenkeskus (2013 - 2014) ja Addressing challenging health inequalities of children and youth between two Karelias (AHIC); Itä-Suomen yliopisto (2013 - 2014)

Valmisteilla olevien kärkihankkeiden teemoja

- Alueellisen terveys- ja hyvinvointitutkimuksen toteuttaminen (ATH)
- Kaste -ohjelmakauden (2012 - 2015) painopistealueet; väestön terveyden, hyvinvoinnin ja osallisuuden turvaaminen asiakaslähtöisillä ja laadukkailla palveluilla, myös väljästi asutuilla alueilla (mm. Terveempi Itä-Suomi -hanke)
- Väkivallan ehkäisytyö ja sen kehittäminen, turvallisuustyön edistäminen
- KAJO-keskus (2013 - 2017) maakunnan yhdistysten työllistämisen ja siihen liittyvän osaamisen tuki-keskus sekä maakunnallisten työllistämishankkeiden yhteyskeskus

¹ Käynnissä olevien kärkihankkeiden nimi, hankkeen hallinnoija ja toteuttamisaika.

2.2 Asiakaslähtöiset ja taloudellisesti kestävät palvelut

Tavoitteena on

- edistää asiakasnäkökulman huomioimista ja kuntalaisten valinnan vapautta palvelujen suunnittelussa, järjestämisessä ja arvioinnissa.
- toteuttaa kuntarajat ylittäviä hyvinvointipalveluja palvelustrategioiden avulla yhteistyössä kuntien, yritysten ja järjestöjen kanssa siten, että pk -sektorin palvelutoiminta kehittyy maakunnassa.
- turvata riittävät taloudelliset resurssit peruskuntiin palvelujen järjestämiseksi.
- kehittää kuntien asiakaslähtöistä palveluohjausta ja lisätä kuntalaisten tietoisuutta eri palveluntuottajien palveluista.
- lisätä lasten, nuorten ja perheiden palvelukokonaisuuksia ja saatavuutta kehittämällä ennaltaehkäiseviä ja varhaisen tuen palveluja sekä kuntien ja muiden toimijoiden välistä yhteistyötä.
- kehittää avopalvelujen yhteensovittamista päihde- ja mielenterveyspalveluihin.
- hillitää kuntien kasvavia kustannuksia tehostamalla toimintoja ja lisäämällä kustannustietoisuutta, tuottavuutta ja palvelujen vaikuttavuutta sekä kuntien ja palveluntuottajien välistä yhteistyötä.

Keskeisiä toimenpiteitä ja niiden indikaattoreita

Toimenpide	Indikaattorit
Edistetään asiakaslähtöisiä palveluja.	Lasten, nuorten ja perheiden palvelut <ul style="list-style-type: none"> ☐ Kodinhoitoapua vuoden aikana saaneet lapsiperheet / kunnan kustantamat palvelut ☐ Lakisääteisten ikäkausitarkastuksien toteutuminen lasten- ja äitiysneuvolassa, kouluterveydenhuollossa (kyllä/ei) ☐ Lastensuojelun avohuollollisten tukitoimien piirissä 0-17-vuotiaita/vuosi, % vastaavanikäisestä väestöstä ☐ Laitoshuollossa olleiden lasten ja nuorten hoitopäivät/vuosi (kunnan kustantamat palvelut) ☐ Ammatillisissa perhekodeissa olleet lapset ja nuoret/vuosi (kunnan kustantamat palvelut) ☐ Kasvatus- ja perheneuvoloiden asiakkaat/vuosi (kunnan kustantamat palvelut)

	<p>Vammaisten palvelut</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Vammaisten työllistymistä tukevan toiminnan piirissä asiakkaita/vuosi (kunnan kustantamat palvelut) ☐ Vammaisten työ- ja päivätoiminnan piirissä asiakkaita/vuosi (kunnan kustantamat palvelut) ☐ Vammaisten ympärivuorokautiset asumispalvelut, asiakkaita/vuosi (kunnan kustantamat palvelut) ☐ Vammaisten laitospalveluissa asiakkaita/vuosi (kunnan kustantamat palvelut) <p>Ikääntyneiden palvelut</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Kodinhoitoapua vuoden aikana saaneita vanhustalouksia (kunnan kustantamat palvelut) ☐ Omaishoidon tuki, hoidettavat vuoden aikana (kunnan kustantamat palvelut) ☐ Tehostetun palveluasumisen asiakkaat/ vuosi (kunnan tai kuntayhtymän tuottamat palvelut) ☐ Tehostetun palveluasumisen asiakkaat/vuosi (järjestön tai yrityksen tuottamat palvelut) ☐ Vanhainkotien asiakkaat/vuosi (kunnan tai kuntayhtymän tuottamat palvelut) ☐ Vanhainkotien asiakkaat/vuosi (järjestön tai yrityksen tuottamat palvelut) ☐ Terveyskeskusten pitkäaikaisasiakkaat/vuosi <p>Päihde- ja mielenterveyskuntoutujien asumisratkaisuja ja avohoitopalvelujen toimivuuden kehittäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Päihdehuollon nettokustannukset, euroa / asukas ☐ Päihdehuollon avopalveluissa asiakkaita / 1000 asukasta ☐ Päihdehuollon asumispalveluissa asiakkaita / 1000 asukasta ☐ Aikuisten mielenterveyden avohoitokäynnit /1000, 18 vuotta täyttänyttä kohden ☐ Psykiatrian laitoshoidon hoitojaksot / 1000 asukasta
<p>Vahvistetaan poikkihallinnollista yhteistyötä ja osaamista asiakaslähtöisten palveluiden kehittämisessä.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Kuntalais- ja asiakaspalaute (poikkihallinnollinen palautejärjestelmä) ☐ Järjestöt kuntastrategiassa, järjestöavustukset, järjestöjen edustus Hyte-ryhmässä, toimitilat järjestöille ☐ Matalan kynnyksen neuvonta ja ohjaus ☐ Sosiaali- ja terveystieteiden palvelujen riittävyys ☐ Palvelutarvekartoitus 55- ja 65 -vuotiaalle Pohjois-Karjalassa ☐ Hyvinvointiyritysten määrä, asiakasmäärä, liikevaihto, investointi- ja kehittämistuet ☐ Palvelusetelillä tuottavien yritysten määrä ☐ Kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon nettokustannukset euroa/asukas/vuosi

Edistetään palvelustrategiatyötä maakunnassa.

- Onko kunnassa laadittu palvelustrategia hyvinvointipalvelujen tuottamisesta (kyllä/ ei)
- Käytetäänkö palvelustrategiaa palvelujen suunnittelussa ja päätöksenteossa (kyllä/ei)

- Tuetaan kuntien terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen työryhmien toimintaa.
- Tuetaan erityisryhmien asumisratkaisujen, asuinympäristöjen ja avohoito palvelujen uudistamista sekä ikäihmisten avopalveluja lähipalvelualueilla, ryhmäkotiasumisessa ja palveluohjauksessa.
- Vahvistetaan kunnissa, järjestöissä, kuntoutus- ja hoivayrityksissä ikääntyvien asemaa ja itsemääräämisoikeutta saada palveluohjausta, palvelutarpeen arviointia sekä sosiaali- ja terveyspalveluja (kansallinen muistiohjelma ja ikälaki).
- Tuetaan maahanmuuttajien kotoutumista kehittämällä palveluohjausta ja matalan kynnyksen neuvontaa ja tukea.
- Hyödynnetään teknologiaratkaisuja palveluprosesseissa ja tiedon tuotannossa.
- Edistetään kuntakohtaisten yhteispalvelupisteiden syntymistä ja toimintamuotoja.
- Seurataan kuntien valtionosuusuudistuksen toteutumista.

Lähteet:

SOTKANET, Alueellinen terveys- ja hyvinvointitutkimus (ATH), sähköinen hyvinvointikertomus / kunnat, palvelusetelirekisteri, kyselyt (P-K maakuntaliitto, kunnat, Josek/HYMY -hanke)

Meneillään olevia kärkihankkeita ja toimenpiteitä²

- Lapset ja perheet Kaste II -ohjelma; Pohjois-Karjalan Terttu-hanke - Lasten ja perheiden hyvinvointipalveluiden kehittämishanke Itä- ja Keski-Suomessa (2010 - 2013)
- Kaste-ohjelma; Arjen mieli – laatua ja suunnitelmallisuutta mielenterveys- ja päihdetyön arkeen Itä- ja Keski-Suomessa (2011 - 2013)
- HYMY - Hyvinvointialan monitoimijaista yhteistyötä Pohjois-Karjalassa, Joensuun seudun kehittämissyhtiö JOSEK Oy (2011 - 2013)
- Hyvää palvelua arjessa, Lieksan kaupunki (2009 - 2013)
- oSallisuus-hanke Salli, Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry (2011 - 2014)
- Joensuun Perheentalo, lapsiperheiden arjen tukeminen Perheentalossa, Pelastakaa Lapset ry, (2012 - 2016); Arjen hallintataidot ja yrittäjyystaidot Joensuun Perheentalossa, Pelastakaa Lapset ry ja P-K Martat (2012 - 2013)
- IMMO, Ikäosaamisen vahvistaminen monialaisena yhteistyönä, Karelia ammattikorkeakoulu (2012 - 2014)
- SOHVI, Sosiaalisen hyvinvoinnin alueellisen tiedontuotannon kehittäminen, Karelia ammattikorkeakoulu (2012 - 2014)
- ASSI, asiakaslähtöisten sosiaali- ja terveydenhuollon sähköisten palvelujen kehittämishanke, Karelia ammattikorkeakoulu (2012 - 2014)

Valmisteilla olevien kärkihankkeiden teemoja

- Lasten, nuorten ja lapsiperheiden palvelukokonaisuuksien monialainen kehittäminen ja syrjäytymisen ennaltaehkäisy
- Ikäihmisten palvelujen palvelurakennemuutoksen edistäminen
- Aluetietojärjestelmän hyödyntäminen sosiaali- ja terveydenhuollon johtamisessa ja toimivien ja vaikuttavien palvelujen laadun kehittämisessä
- Sähköisten asiointipalvelujen ja teknologian hyödyntäminen palvelujen saatavuudessa

² Käynnissä olevien kärkihankkeiden nimi, hankkeen hallinnoija ja toteuttamisaika.

2.3 Korkeatasoinen ja verkostoitunut osaaminen

Tavoitteena on

- tuottaa ennakoitietoa tulevaisuuden osaamis- ja koulutustarpeista riittävän ja osaavan työvoiman varmistamiseksi.
- edistää riittävän koulutustarjonnan säilyminen maakunnassa.
- vahvistaa alan vetovoimaisuutta tutkimus- ja kehittämistoiminnalla, koulutuksen ja työelämän yhteistyöllä sekä kansainvälistymisellä.
- tunnistaa osaamis- ja toimialarajoja ylittävä ikäosaaminen maakunnalliseksi voimavaraksi
- kehittää hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osaamista ja verkostoitumista sekä järjestää alueellisia hyvinvointifoorumeja.
- edistää nuorten pääsyä koulutukseen ja työllistymistä yhteistyössä TE -toimistojen, kuntien, yritysten, järjestöjen ja koulutusorganisaatioiden kanssa.

Keskeisiä toimenpiteitä ja niiden indikaattoreita

Toimenpide	Indikaattorit
Tuotetaan määrällistä ja laadullista ennakoitietoa työvoiman saatavuudesta.	☐ Koulutuspaikat ☐ Alueella työssä käyvät ☐ Työllisyyskatsaus ☐ Työmarkkinoille tulevat ☐ Työllisestä työvoimasta tapahtuva poistuma ☐ Työttömät työnhakijat
Vahvistetaan osaamisverkoston toimintaa osaamisen kehittämisen maakunnallisena asiantuntijafoorumina eri organisaatioiden kehittämiskumppanina.	☐ Maakunnalliset kärkiosaamiset
Edistetään ikäosaamisen jäsentämistä, tuotteistamista ja levittämistä.	☐ Tuotteet ☐ Hankkeet
Luodaan uusia ikäosaamisen tuote- ja palveluinnovaatioita ja vahvistetaan ikäjohtamista.	☐ Tuotteet ☐ Palvelut
Luodaan maakuntarajat ylittäviä kehittämistarpeista lähteviä hankekokonaisuuksia, joissa yhdistyy useiden toimijoiden ja rahoituskanavien käyttömahdollisuus.	☐ Hankemäärä; kansalliset ja kansainväliset hankkeet
Uudistetaan työllistymisen tukemiseen liittyvää erityisosaamista.	☐ Hankemäärä

- ☐ Määritetään sosiaali- ja terveysalan maakunnallisten ydinosaausten alueet ja tulevaisuuden osaamistarpeiden koulutustarve.
- ☐ Välitetään tietoa ajankohtaisista terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen teemoista sekä tarjotaan koulutusta tehokkaista terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen menetelmistä.
- ☐ Tuetaan nuorten yhteiskuntatakuun toteutumista.

Lähteet:

OKM Karelia-ammattikorkeakoulu, Itä-Suomen Yliopisto, P-K koulutuskuntayhtymä, ELY –keskus, P-K maakuntaliitto / Poketti- hanke, kunnat, Josek/ HYMY –hanke

Meneillään olevia kärkihankkeita ja toimenpiteitä³

- ☐ POKETTI, Pohjois-Karjalan ennakoitityön yhteinen toimintamalli, P-K maakuntaliitto (2011 - 2013)
- ☐ Life 2:0, Ikäihmisten sosiaalisen vuorovaikutuksen ja palvelujen kehittämishanke, (2010 - 2013) Karelia ammattikorkeakoulu.
- ☐ Virtuaalinen ikääntyvän ideaalikota oppimis- ja kehittämissympäristönä, HIMA -hanke, Savonia ammattikorkeakoulu ja Karelia ammattikorkeakoulu (2010 - 2013)
- ☐ ENPI -haku: Social services on both sides of the border, Karelia ammattikorkeakoulu ja P-K Sosiaaliturvayhdistys ry (2013 - 2014)

Valmisteilla olevien kärkihankkeiden teemoja

- ☐ Alueellisen tietojärjestelmän hyödyntäminen hyvinvointipalvelujen johtamisessa ja kehittämisessä.
- ☐ Sähköisen asioinnin ratkaisujen kehittäminen.
- ☐ Ikäosaamisen vahvistaminen maakunnallisesti ja kansainvälisesti.
- ☐ Osaamisen lisääminen muistisairauksien ennaltaehkäisyssä ja toimivan hoito- ja palvelurakenteen luomisessa.
- ☐ Työurien pidentäminen itäsuomalaisessa yhteistyössä (Tulevaisuuden tekijät - sosiaalialan johtajien valmistautuminen vuoteen 2025 -hanke).

³ Käynnissä olevien kärkihankkeiden nimi, hankkeen hallinnoija ja toteuttamisaika.

2.4 Viihtyisä ja turvallinen asuinympäristö

Tavoitteena on

- turvata väljästi asuttujen alueiden ja seutukuntien vetovoima tarjoamalla kansalaisille tasarvoisia mahdollisuuksia lähipalveluihin, liikkumiseen ja osallistumiseen.
- edistää liikenneyhteysien ja uusien lähipalvelujen kehittymistä.
- esteettömyysnäkökulmien huomioiminen asuin- ja elinympäristöjen suunnittelussa, rakentamisessa ja palveluratkaisuissa.
- edistää arjen turvallisuutta maaseudulla ja taajamissa viranomaisten, järjestöjen, kyläyhteisöjen ja seurakuntien kanssa yhteistyössä.

Keskeisiä toimenpiteitä ja niiden indikaattoreita

Toimenpide	Indikaattorit
Edistetään alueiden tulomuuttoa kehittämällä kaavoitusta ja siihen liittyviä osallisuusprosesseja.	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Nettomuutto ☐ Paikallisyhteisöjen kehittämisresurssit
Edistetään uusien toimintamallien käyttöönottoa väljästi asuttujen alueiden joukkoliikenteen saavutettavuuden ja käytettävyyden parantamiseksi.	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Joukkoliikenneverkoston kattavuus ☐ Huonot julkiset liikenneyhteydet lähiympäristön häiritsevänä tekijänä
Vahvistetaan yhteisöllisyyttä yhdistystoiminnan, kyläsuunnitelmien ja erilaisten tapahtumien avulla.	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Kyläsuunnitelmat ☐ Osallistuminen kerhon, järjestön, yhdistyksen, harrastusryhmän tai hengellisen yhteisön toimintaan ☐ Käyminen konserteissa, urheilukilpailuissa ja osallistuminen kursseille ja ryhmiin vapaa-aikana
Luodaan edellytyksiä hyvinvointimatkailun kehittymiselle ja tiivistetään hyvinvointiyri-tysten ja luontomatkailupalvelujen yhteistyötä ja verkostoitumista.	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Hyvinvointimatkailupalvelujen tarjoajien määrä
Kehitetään uusia maaseutu ympäristöön sopivia hyvinvointipalveluja ja palveluyrittäjyyttä (Green Care).	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Myönnettyjen yrityslainojen takauksien määrä
Vahvistetaan ihmisten omaehtoista, esteetöntä ikäasumisen suunnittelua ja lisätään asumiseen liittyvää neuvontaa ja ohjausta.	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Yli 75-vuotiaiden tyytyväisyys asumiseen ☐ Kotona asuvat 75-84 -vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

- Tuetaan väljästi asuttujen alueiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä, yhteisöllisyyttä.
- Tuetaan järjestöjen toimintaedellytyksiä.
- Edistetään julkisten rakennusten ja palveluympäristöjen esteettömyyttä ja uusia esteettömiä sähköisiä palveluympäristöjä.

Turvallisuutta kuvaavia indikaattoreita: vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut potilaat, väkivallan ja sen uhan kohtaaminen, poliisin tietoon tullut rikollisuus/väkivalta/perheväkivalta.

Lähteet:

SOTKANET, Alueellinen terveys- ja hyvinvointitutkimus (ATH), Sähköinen hyvinvointikertomus / kunnat, Suomen kylätoiminta ry, ELY- keskus, Finnvera, Karelia Expert

Meneillään olevia kärkihankkeita ja toimenpiteitä⁴

- Laiffia landella -hanke, (2011 - 2013) Manner-Suomen ELY -maaseutuohjelma
- Kiertävä Pysäkki, (2011 - 2014) P-K Sydänpiiri ry
- Metsä hyvinvointimatkailun kohteena, Itä-Suomen Yliopisto / Aducate, (2011 - 2013)
- Tourage - seniorimatkailun kehittäminen reuna- ja raja-alueilla, P-K Maakuntaliitto (2012 - 2014)
- JAKE - Järjestö- ja kansalaistoiminnan alueellisen kehittämisen toimintamalli - paikallisyhteisöt hyvinvointitoimijoina, P-K Kylät ry (2013 - 2018)
- ENPI - haku: Learning Lab for accessibility in build environment, Karelia ammattikorkeakoulu (2013 - 2014)

Valmisteilla olevien kärkihankkeiden teemoja

- Väljästi asuttujen alueiden palvelujen turvaaminen.
- Hyvinvointipalveluyrittäjyyden vahvistaminen.
- Hallinnolliset sektorirajat ylittävä sisäisen turvallisuuden edistäminen väestön asuinympäristössä.
- Esteettömien asuinympäristöjen kehittäminen.

⁴ Käynnissä olevien kärkihankkeiden nimi, hankkeen hallinnoija ja toteuttamisaika.

2.5 Aktiivinen ja osallinen kansalainen

Tavoitteena on

- edistää ihmisten kiinnostusta toimia aktiivisina kansalaisina ja vahvistaa heidän mahdollisuuksia osallistua kunnan ja lähiyhteisöjen toimintaan.
- vahvistaa erityisesti vaikeissa elämäntilanteissa olevien ja palvelujärjestelmän ulkopuolelle joutuneiden ihmisten osallisuutta ja osallistumismahdollisuuksia.
- luoda uusia toimintamalleja nuorten osallistumismahdollisuuksien ja kiinnostuksen edistämiseksi.
- tukea maahanmuuttajien aktiivista osallistumista ja osallisuutta yhteisöihin.
- vahvistaa järjestöjen toimintaedellytyksiä ja kehittää kuntien ja järjestöjen yhteistyötä.
- tehdä tunnetuksi Euroopan Unionin kansalaisen teemavuoden 2013 sisältöjä.

Keskeisiä toimenpiteitä ja niiden indikaattoreita

Toimenpide	Indikaattorit
Parannetaan ikäihmisten sähköisiä asiointimahdollisuuksia koulutuksen ja vertaistuen avulla.	☐ Internet-yhteyden käyttö sähköiseen asiointiin ☐ Matkapuhelimen käyttö ☐ Ikäihmisten osallistuminen koulutukseen
Vahvistetaan eri syistä yhteisöjen ulkopuolelle jäävien nuorten osallistumismahdollisuuksia uusien toimintamallien avulla.	☐ Työttömänä tai lomautettuna oleminen 12 viime kk aikana ☐ Ei yhtään ystävää (8-9 lk, lukio, ammattiopisto) ☐ Koulutuksen ulkopuolelle jääneiden osuus
Kehitetään maahanmuuttajien matalan kynnyksen neuvontaa ja maahanmuuttajien mahdollisuutta osallistua järjestötoimintaan.	☐ Matalan kynnyksen neuvontapisteiden määrä ☐ Käyttäjäpalautteet ☐ Äänestysaktiivisuus ☐ Tiedon saanti kunnan palveluista, palveluiden (sosiaali- ja terveystieteiden, muut kunnan järjestämät) saanti ja kulttuuripalveluiden käyttö ☐ Osallistuminen kerhon, järjestön, yhdistyksen, harrastusryhmän tai hengellisen yhteisön toimintaan ☐ Vapaa-ajan harrastus/ muu harrastustoiminta ☐ Yksinäisyyden kokeminen
Kehitetään Järjestöasiain neuvottelukunnan toimintaa.	☐ JANEn toiminnan arviointi (sanallinen kuvaus)

- Vahvistetaan järjestötoiminnan osaamista järjestämällä teemallisia järjestötoiminnan kehittämispäiviä ja järjestöfoorumia.
- Tehdään tunnetuksi järjestöpalvelu JELLä järjestötiedottamisen kanavana.

Lähteet:

Tilastokeskus, Alueellinen terveys- ja hyvinvointitutkimus (ATH), Kouluterveystutkimus, järjestöt, P-K maakuntaliitto

Meneillään olevia kärkihankkeita ja toimenpiteitä⁵

- oSallisuushanke Salli, Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry (2011 - 2014)
- Nuorten tuki -hanke, P-K koulutuskuntayhtymä (2009 - 2013)
- Tieto- ja viestintätekniiikan taitoja ikäihmisille, Joen Severi ry (2012 - 2014)
- Suomen Punaisen Ristin maahanmuuttajaohjelma, Suomen Punainen Risti Savo-Karjalan piiri ry (2007 -)
- JAKE - Järjestö- ja kansalaistoiminnan alueellisen kehittämisen toimintamalli - järjestö- ja vapaaehtois-toiminnan uudet muodot, P-K Sosiaaliturvayhdistys ry (2013 - 2018)
- Maahanmuuttajien omakielinen valmentaja -hanke, P-K Sosiaaliturvayhdistys ry (2013)
- Järjestöpalvelu JELLIä kehittävä Kathy-toiminta, P-K Sosiaaliturvayhdistys ry, (2013 - 2018)

Valmisteilla olevien kärkihankkeiden teemoja

- Järjestötoiminnan ja paikallisten kyläyhteisöjen tukeminen ja kehittäminen.
- Kansalaisjärjestöjen vertaistoiminnan tukeminen ikääntyvän väestön sähköisen asiointiin osaamisen kehittämisessä.
- Syrjäytymisen ennaltaehkäiseminen osallisuutta vahvistamalla.

⁵ Käynnissä olevien kärkihankkeiden nimi, hankkeen hallinnoija ja toteuttamisaika.

Pohjois-Karjalan maakuntaliiton julkaisuja

Pohjois-Karjalan liiton nimi muuttui 1.1.2005
Pohjois-Karjalan maakuntaliitoksi

1993

- 1 Toimintasuunnitelma ja talousarvio 1.6.–31.12.1993
- 2 Kuntayhtymäsuunnitelma vuosiksi 1994–1998, toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodeksi 1994
- 3 Joensuun seudun seutukaava

1994

- 4 Toimintakertomus 1.6.–31.12.1993
- 5 Selvitys Tanskan maaseutualueille kohdistetuista EY:n rakennerahastojen tuista
- 6 Kuntayhtymäsuunnitelma 1995–1999, toimintasuunnitelma ja talousarvio 1995
- 7 Pohjois-Karjalan kehittämisohjelma vuosille 1995–1999
- 8 Pohjois-Karjalan maaseutuohjelma vuosille 1995–1999
- 9 Pohjois-Karjalan saaristo-ohjelma
- 10 Pohjois-Karjalan jätehuollon alueellinen yhteistyö sekä uudet käsittelymenetelmät
- 11 Pohjois-Karjalan EU-ohjelma vuosille 1995–1999 - 2. korjattu painos 1995 - 3. osittain korjattu painos 1996
- 12 Joensuun seudun kansainvälinen asema ja sen vaikutus seudun kehittämisstrategiaan

1995

- 13 Kylät ja kunnat kehittäjinä Itävallassa - esimerkkinä syrjäinen Waldviertel
- 14 Maakunnan kehittämisrahan seurantaraportti vuodelta 1994
- 15 Raja-alueen kehittämisohjelma: Itä-Suomi ja Karjalan tasavalta
- 16 Asumisen tulevaisuus ja yhteistyö Joensuun seudulla
- 17 Toimintakertomus 1994
- 18 Pohjois-Karjalan kehittämisohjelma vuosille 1996–2000
- 19 Kuntayhtymäsuunnitelma 1996–2000, toimintasuunnitelma ja talousarvio 1996

1996

- 20 Pohjois-Karjalan kansainvälistymisstrategia
- 21 Maakunnan kehittämisrahan seurantaraportti vuodelta 1995
- 22 Toimintakertomus vuodelta 1995
- 23 Asunto-ohjelmointi Joensuun seudun kunta-yhteistyössä
- 24 Pohjois-Karjalan matkailustrategia 1996–2000

- 25 Pohjois-Karjalan matkailufakta 1994
- 26 Pohjois-Karjalan maankäytön ja aluerakenteen periaatteet
- 27 Toiminta- ja taloussuunnitelma 1997–1999 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 1997

1997

- 28 Pohjois-Karjalan maakunnallinen tietostrategia, oppiva maakunta – luova periferia
- 29 Maakunnan kehittämisrahan seurantaraportti vuodelta 1996
- 30 Maakunnan kehittämisraha ja EU-raha Pohjois-Karjalassa vuosina 1995–1996
- 31 Toimintakertomus 1996
- 32 Toiminta- ja taloussuunnitelma 1998–2000 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 1998

1998

- 33 POKAT 2006: Pohjois-Karjalan maakunnan kehittämisen puitteet vuoteen 2006
- 34 Maakunnan kehittämisrahan seurantaraportti vuodelta 1997
- 35 POKAT 2006: Pohjois-Karjala uudelle vuosituhannelle
- 36 Toimintakertomus 1997 ja tilinpäätös 31.12.1997
- 37 Euroopan metsämaakunta 2010 - Pohjois-Karjalan metsästrategia vuosiksi 1998–2010
- 38 Kauneimmat Karjalasta – Karjalasta parhaimmat - Pohjois-Karjalan maakuntatapahtuma Helsingissä 13.–15.6.1997, loppuraportti
- 39 Pohjois-Karjalan yritys- ja toimipaikkaselvitys vuosilta 1990–1997
- 40 Toiminta- ja taloussuunnitelma 1999–2001 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 1999

1999

- 41 Talkoilla tietoyhteiskuntaan - Pohjois-Karjalan tietoyhteiskuntastrategia ja toimenpideohjelma 1999–2006
- 42 By Joint Work Party to the Information Society
- 43 Hyvinvointiklusteri Pohjois-Karjalassa - realismia vai idealismia
- 44 Maakunnan kehittämisrahan seurantaraportti vuodelta 1998
- 45 Toimintakertomus 1998
- 46 Pohjois-Karjala – Osaamisen maakunta - Maakunnan koulutusta koskevia kehittämislinjauksia

2000

- 47 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2000–2002 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 2000
- 48 Maakunnan kehittämisrahan seurantaraportti vuodelta 1999
- 49 Tilinpäätös 31.12.1999
- 50 Katsaus Pohjois-Karjalan toimialarakenteeseen vuosina 1990–1997
- 51 Suurpedot Pohjois-Karjalassa
- Pohjoiskarjalaisten luonnonkäyttäjien kokemuksia suurpedoista
Large terrestrial carnivores in North Karelia
- 52 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2000–2003 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 2001
- 53 Pohjois-Karjalan elintarvikkelusterin kehittämisstrategia 2000–2006

2001

- 54 Ihmisen mittainen Pohjois-Karjala
- Metkujen maaseutupolitiikka
- 55 Tilinpäätös 31.12.2000
- 56 Palvelujen haun suuntautuminen Pohjois-Karjalassa vuonna 2000
- 57 Pohjois-Karjalan aluerakenteen vaihtoehtoja
- Keskusteluasiakirja
- 58 Pohjois-Karjalan aluerakenteen vaihtoehtoja
- Tiivistelmä
- 59 Urban regions in KASPNET area
- Urban structures
- 60 Pohjois-Karjalan palvelurakenneselvitys
- 61 KASPNET – Summary of Urban Structures
- 62 Teknologian kehittämisen haasteet ja mahdollisuudet Pohjois-Karjalassa
- 63 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2002–2004 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 2002

2002

- 64 Pohjois-Karjalan maakunnan TASKUTIETO 2002–
- 65 Pohjois-Karjalan liikennejärjestelmäsuunnitelma
- 66 Toimintakertomus 2001
- 67 Hyvinvointi Pohjois-Karjalassa 2006
- 68 Pohjois-Karjalan yritys- ja toimipaikkaselvitys
- 69 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2003–2005 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 2003

2003

- 70 Toimintakertomus 2002
- 71 Kulttuurista lisää voimaa ja työtä!
- Pohjois-Karjalan kulttuuristrategia 2003–2006
- 72 Maakuntaohjelma POKAT 2006
- Pohjois-Karjala hyvästä paremmaksi
- 73 Pohjois-Karjalan matkailun nousu vuoteen 2006
- Pohjois-Karjalan matkailustrategian päivitys

- 74 Pohjois-Karjalan aluerakenteen ja maankäytön tavoitteet ja aluerakenne 2020
- 75 Pohjois-Karjalan virkistys- ja luontopalvelut
- 76 Raitis Elämä -projekti 2000–2003
- Loppuraportti
- 77 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2004–2006 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 2004
- 78 Pohjois-Karjalan Hyvinvointiohjelman toimeenpanosuunnitelma

2004

- 79 Nopeat tietoliikenneyhteydet kylille ja haja-asutusalueille
- 80 Pohjois-Karjalan kehittämisrahasto 10 vuotta
- 1994–2003
- 81 Toimintakertomus 2003
- 82 Pohjois-Karjalan muovi- ja metalliteollisuuden kehittämisstrategia
- 83 Pohjois-Karjalan kulttuuriympäristöt
- 84 Pohjois-Karjalan Eurooppa-strategia
- 85 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2005–2007 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 2005
- 86 Joensuun ydinkaupunkiseudun palvelu- ja rakenneselvitys
- 87 Rantojen käytön periaatteet Pohjois-Karjalassa

2005

- 88 Innovatiiviset toimet Itä-Suomessa
- 89 Elävänä Pohjois-Karjalassa 2025
- 90 Toimintakertomus 2004
- 91 Näkökulmia Pohjois-Karjalan tietoyhteiskunta-kehitykseen
- 92 Tilaa tulevaisuuden tekijöille
- Pohjois-Karjalan nuorisostrategia
- 93 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2006–2008 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 2006
- 94 Pohjois-Karjalan maakuntasuunnitelma 2025
- 95 Pohjois-Karjalan työllisyysstrategia 2005–2010
- 96 Maakunta liikkumaan – Pohjois-Karjalan liikunta- ja urheilustrategia

2006

- 97 Pohjois-Karjalan maakuntaakaava, maakuntavaltuusto 21.11.2005
- Tiivistelmä
- 98 Toimintakertomus 2005
- 99 POKAT 2010
- Pohjois-Karjalan maakuntaohjelma 2007–2010
- 100 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2007–2009 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 2007
- 101 POKAT 2010 – Pohjois-Karjalan maakuntaohjelma 2007–2010
- Ympäristöselostus

2007

- 102 Pohjoiskarjalaisen koulutusyhteistyön uusi malli - Hankkeen loppuraportti
- 103 Niiralan raja-aseman liikenneselvitys 2007
- 104 Toimintakertomus 2006
- 105 Pohjois-Karjalan bioenergiaohjelma 2015
- 106 Yhteistä Hyvää – Pohjois-Karjalan hyvinvointialan järjestöstrategia 2015
- 107 Pohjoiskarjalainen hyvinvointi – Pohjois-Karjalan hyvinvointiraportti 2007
- 108 Pohjois-Karjalan matkailustrategia 2007–2013
- 109 Ruoasta Elämys – Pohjois-Karjalan elintarvikealan kehittämisohjelma 2007–2010
- 110 Kulttuuri Pohjois-Karjalan aluekehityksessä – Strategiset valinnat 2007–2013
- 111 Kohti kilpailukyistä ja osaavaa Itä-Suomea Aluerakenteen kehityksen suuntaviivoja/ Tiivistelmä
Towards a Competitive and Competent Eastern Finland Regional structure development trends/ Summary
- 112 Kohti kilpailukyistä ja osaavaa Itä-Suomea Aluerakenteen kehityksen suuntaviivoja
- 113 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2008–2010 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 2008

2008

- 114 Pohjois-Karjalan maakuntakaava (1. vaihekaava)
Osa A: Kaavaselostus
Osa B: Ehdotusvaiheen palaute
Osa C: Liitekartat
- 115 Toimintakertomus 2007
- 116 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2009–2011 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 2009
- 117 Kehittämisprojektista palveluksi – Itä-Suomen Innovatiiviset toimet -ohjelman arviointi
- 118 The Path from Development Project to Service – Evaluation of the Innovative Actions in Eastern Finland Programme
Summary
Kehittämisprojektista palveluksi – Itä-Suomen Innovatiiviset toimet -ohjelman arviointi
Tiivistelmä

2009

- 119 Pohjois-Karjalan yritys selvitys 2008
- 120 Toimintakertomus 2008
- 121 Pohjois-Karjalan hyvinvointiohjelma 2015 - Strategiaosa
- 122 Pohjois-Karjalan kuntien ja kuntayhtymien sosiaali- ja terveyssektorin työvoimatarpeiden ennakointiraportti 2010–2030
- 123 Pohjois-Karjalan terveydenhuolto- ja sosiaalipalveluyritysten tunnuslukuja 2000-luvulta
- 124 Ilmastonmuutos Pohjois-Karjalan mahdollisuutena
- 125 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2010–2012 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 2010

2010

- 126 Kaivannaistoiminta Pohjois-Karjalan aluekehityksessä – Strategiset valinnat 2010–2014
- 127 Pohjois-Karjalan strategia 2030 - Maakuntasuunnitelma
- 128 POKAT 2014 – Pohjois-Karjalan maakuntaohjelma 2011–2014
- 129 POKAT 2014 – Pohjois-Karjalan maakuntaohjelma 2011–2014 - Ympäristöselostus
- 130 Pohjois-Karjalan hyvinvointiohjelma 2015 - Toteuttamissuunnitelma 2010–2011
- 131 Pohjois-Karjalan teknologiateollisuuden kehittämisohjelma 2015 – Uusiutuva teknologiateollisuus
- 132 Pohjois-Karjalan liikennejärjestelmäsuunnitelma
- 133 Tilinpäätös 2009
- 134 Rural Transport Solutions in Northern Periphery
- 135 Pysäkillä vai kotoa – Joukkoliikenteen nykytila ja tulevaisuuden suunta Pohjois-Karjalassa
- 136 Pohjois-Karjalan maakuntakaavan täydennys (2.vaihe)
- 137 Siitä on lähdettävä, että tähän on tultu – Hyvinvointialan monitorijaikeiden yhteistyökäytäntöjen selvitystyö Joensuun seudun kunnissa liittyen sosiaalipalvelujen tuottamiseen
- 138 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2011–2013 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 2011

2011

- 139 Pietarin ja Helsingin välinen nopea ratayhteys – Liikenteelliset ja aluetaloudelliset vaikutukset Karjalan kehityskäytävällä
- 140 Pohjois-Karjalan liikennejärjestelmäsuunnitelma, Ilomantsi
- 141 Pohjois-Karjalan liikennejärjestelmäsuunnitelma, Pielisen Karjala
- 142 Pohjois-Karjalan koulutus- ja sivistysstrategia 2014, Osa 1: Strategiaosa
Osa 2: Liitteet
- 143 ”Tankit täyteen” Pohjois-Karjalan elintarvikeohjelma 2014
- 144 Tilinpäätös 2010
- 145 Paikallisesti – Uusiutuvasti – Vietävän tehokkaasti Pohjois-Karjalan ilmasto- ja energiaohjelma 2020
- 146 Pohjois-Karjalan kv-toimintaohjelma
- 147 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2012–2014 ja talousarvio 2012
- 148 Itä-Suomi uusiutuu – Itä-Suomen bioenergiaohjelma 2020
- 149 Pielisen Karjalan joukkoliikenteen palvelutaso

2012

- 150 Pohjois-Karjalan hyvinvointiohjelma 2015 - Toteuttamissuunnitelma 2012–2013

- 151 Paikallisesti – Uusiutuvasti – Vietävän tehokkaasti
Pohjois-Karjalan ilmasto- ja energiaohjelma 2020
Tiivistelmä
Locally – Renewably – Efficiently
Climate and Energy Programme of North Karelia 2020
A Summary
- 152 Vaikuttavuutta etsimässä – Pohjoiskarjalaisten,
vuonna 2004–2010 toteutettujen
bioenergiaprojektien arviointi
- 153 Kysely venäläisille matkailijoille Niiralassa 2011
- 154 Tilinpäätös 2011
- 155 Materiaali- ja energiatehokas toimisto
- 156 DART – Declining Ageing and Regional Transformation
Suomenkielinen käsikirja väestön ikääntymisen ja
vähentämisen alueellisista ratkaisumalleista
- 157 Pielisen Karjalan työmarkkinaselvitys
- 158 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2013–2015 ja
talousarvio 2013

2013

- 159 Pohjois-Karjalan hyvinvointiohjelma 2015
- Toteuttamissuunnitelma 2013–2014

